

Izhaja
1. in 15. dne
vsakega meseca.

Rokopisi
ne vračajo se.

ZORA

Stoji na leto:
redoma
po 4 forinte,
izjemoma
po 3 forinte.

ČASOPIS ZABAVI I PODUKU.

Pregled. Poezije: Homerove odiséje tretji spev. Oda „Raja“. — V gorah. — Idealist.
— Iz Meteorologije. — Razgovori. — Listnica opravištvá. —

Homerove odiséje tretji spev.

Prevel V. K.

(Dalje.)

252 **N**jemu pa zopet odvrne Gerénijan, viteški Nestor:
Ala, moj sinko, povém ti resnično, kakó je bilo to.
Menda pa slutíš že sam, kakó se je to-le zgodílo.
Ko bi še živega on bil Egista našel v poslopju,
Atrejev sin, Meneláj belolasi, prišedši od Troje:
Niti gomile kedáj bi ubitemu bili nasuli,
Nego bi psom bil i pticam ujednim za óbed obležal
Egist na polju, daleč od mesta, in žena nijédna
260 Ne bi oplákala ga; prestrašni je čin bil izvršil. —
Mi smo v taboru tam prenášali mnoge boritve
S Trojo, v kotičku pa tá-le konjepasnega Arga
Pri Agamemnona ženi tičí in sladko jo dvóri.
Ona je s kraja sicér odvrćala čine sramotne,
Lepa Klitemnéstra; preblage bila je duše.
Bil je tudi pevec pri njej, kateremu nálog
Odhajajoči je mož bil dál, braníti soprógo.
Ali, ker božji je sód bil, da bi ona propála,
Pevca Egist téga na ótok odpelje samotni
270 In ga tamkaj pustí, ujédam v plén in ulóvek.
To pa hotéčo hoté sebój odpelje na dom svoj.
Mnogo ledovij sežgál je poté na oltarjih bogóvom,
Mnogo jim kinča, tkanín in zlatá poklonil v darové,
Ker se mu velik čin je posrečil, kěga nij upal.
275 Zdaj pak jadrava midva ob enem od Troje idoča,

Meneláj ino jaz, od nékdaj dobra tovarša.
In ko v Súnij sveti dospéva, do gore atenske,
Ondaj Meneláju Febus Apolon krmilca
Rahlo s puščíco svojo iz dalje vstrelí in zadéne,
Ko je v rokáh imél krmilo ladje tekóče.
Frontíja Onetóriča, ki med rodóvi slovél je
Kot krmilec, večš krmíliti sredi viharjev.
In takó Meneláj se ustávi, dá-si je nuja,
Da zagrebe tovarša in stravo častno storí mu.
In ko dalje jadrá po morju temnobliščečem
V ótlih ládijah, in do Malejske pride strmíne
Naglo plovéc : na énkrat pot mu poguben namisli
Dalekogledni Zevs, in vsuje sapo tulečih
Na-nj viharjev in močne valóve, podobne gorovjem.
Zdaj razločí brodovíje Zevs; nektére tja v Kreto
Vrže, kjer so sela Kidoncev ob Jordana reki.
Tam pa pečina štrlí nad valovi, gola i strma,
Ob okrajnej stráni Gortína v moríje zračno.
Ondi Jug drví valovje silno na levo
V Festos, skálica kjer odbíja valove mogočne.
Tja so dospéle ládje; ljudjé pa so s silo pogube
Réšili se; brodovje pa val je tréščil ob grében.
Ali pet ostálih brodov s počrnjenim kljunom
Sta zanésla vihár ino val do zemlje Egipta.
Tak' je Meneláj obilo zlatá ino hrane
Nabiráje z ladjami blodil po zemljah neznanih,
A med tem je Egist domá hudobe počínal,
Usmrtíl Agamemnona, in si ljudstvo podvrpel.

(Dalje pride.)

Oda „Raja“.

L—s.

Na zračnih perutih tja v sinje višave
Povzdigni se duh moj v prostore nebá!
Od onod se kažejo meni dobrave,
Se kaže mi pólje, kjer pómlad smehljá.
Srcé se topí mi ljubezni goréče, —
A doli razsájajo vojne žareče,
In bojev odmevata hrib in dolina!
Nesrečna si Raje ti, solz domovina! —
Beseda „domovje“, beseda premila,
Ti v srcu rojéna, ti srce gojíš!
Junaku daš žile, junaku daš krila,
Ti v prsih mu nado presladko budíš:

Da kakor goréla v očakih si davnih,
Žaréla v potomcih napréj še boš slavnih!
Prej z nébom morjá se zaméni globina,
Ko Raje sin zadnji poljubi Turčina.

Goré ve mogočne, snežniki, ledniki,
V nebo ki molite, poslušajte vi:
Kot véрни naválom nebá ste stražniki,
Tak' moč se sovraga ob vas naj drobi!
Že Raja pod vami pokléka po doli,
Dviguje roké in glasi se okoli:
Prisego nebo čuj, zaklétev trpina!
Ne vdajmo se Raja, krivic domovina!

Zdaj kvišku, na noge! Trobenta naj poje,
Da jek se odmeva v gorovju strašno! —
Zadénite puške, vvrstite se v roje,
Svobodi se báklje povsod naj prižgo!
Naj sužnost se v morje pogrezne nezmérno,
Svobodi se zvézdic prižgé tisočérno,
In solnce razsiplji svobode milino
Na Raje trpéče temno domovino!

Za nami, za nami, dok úpanja žári
Junaško ogrévajo nam še srcé!
Mož sebe, a Bog naj domovje obvári!
Napréj! kamor prápori v solncu leščé!
Če venčane z zmago ne zre nas domovje,
Kot žrtve za svobodo krij nas grobovje!
Od roda do roda, od otca do sina
Pak sluj osvobodjena Ercegovina!

V gorah.

Noveleta, spisal Emil Léon.

II.

Pod okencem tam mnogo noč,
Pozdrav, poljub nas vneval vroč.
Koder.

Orali smo, sejali smo, dosti smo imeli opravila. Rž in detelja bile ste do koreninice pozeble in jesensko delo šlo je pod nič. Imel sem dela črez glavo. Po dne na njivah, a zvečer sem rezal vitre po grmovjih. Vsaj veste tam doli pod „Holekovo“ hišo je tisti dober studenec. Po letu je mrzel, po zimi pa mlačen. Tam doli raste leska; če jo odrežesh takoj, da kar vidiš, ko rije iz tla. Tam kje sem hodil. Takrat je rastlo ondi nekaj hrastja, debelega

in starega. Izmed njegovih korenin pa je tekel vir in po belem pesku je letel navzdol. Tam sem bil jaz v leskah in sem rezal vitre.

Kar je prišla „Holekova“ Nežika in prinesla škaf, rumeno kovan in ga podstavila pod žleb. Hotel sem jo ogovoriti; videla me nij za hrastovjem in gostim vejevjem. Ulegal se je vže tudi mrak in za gorami se je takisto rumeno svetilo in na nebu se je videla tu pa tam zvezda. Mračno je bilo tedaj in ravno sem hotel zaklicati: Nežika! kar pride k studentu tisti iz fabrike. Prav hitro je stopil k dekletu in pričel jej nagajati.

„Nežika“, je rekel s tistim mehkim glasom in bog ga vedi, kje da je zvedel nje ime, Nežika, sinoči se mi je o tebi sanjalo“.

Dekle se je zasmajalo.

„Prav res“, dejal je, „prav res in sanjalo se mi je, da sem te objel in pritisnil svoja usta tu-le sem.“

Povem vam, prav nič ga nij bilo sram. S prstom se je dotaknil njenih rdečih ustnic, vam povem.

„Tu-le sem, pa prav tule sem!“ Dekle pa se je le smejalo in dobro jej je dejalo. Pa vsaj tudi nij čuda. Ko je tako pred njo stal in si bil klobuk položil tija v travo, bil je s svojimi dolgimi lasmi navlašč zal človek. Ali nij bil še izpustil vse vse vode iz jeza.

Prav blizo k njej je pristopil in jej malo pogladil lica.

„I sedaj, sedaj, govoril je, vedno mislim, če bode ta moja sanja resnica, Nežika?“

Povzdignil jej je obrazek, menda zato, da mu je videla v tiste priliznene oči, s katerimi je gledal v njo.

„Nežika?“ vprašal je rahlo. „Ne vem“ šepnila je tako, da sem komaj slišal. Ali uže v tistem trenutku vzel jo je k sebi in jo pritiskal na prsi. Moj bog! takole je bilo! Mlada kri! mlado srce! življenje od danes do jutra. Take stvari le mislijo, da je zmiraj spomlad, zmiraj cvetje in menijo, da so vstvarjene, le za ta „mali kruhek“. Ali vse pride drugače! Hiša se podere in sapa raztrga streho. V časih zraste pelin tudi v zelniku, kjer ga nihče ne pričakuje. Bog se nas usmili! usmili!

Zdelo se mi je, kakor da bi bilo pri meni nekaj prav globoko zastokalo. Ogledal sem se in tu je ležal nekdo na tleh. Jaz sem ga pa vendar takoj spoznal. Vsaj vedelo je vsako otroče, da se bogati Gaberičev Tone šteje tako malo od „Holekove“ Nežike.

Ta je bil tu na tleh in ječal je iz prs. S pestmi pa je tolkel ob tla in z usti se je bil zagriznil v zeleno travo in ruval si lasi in poluglasno klet.

Ona dva pa sta bila odšla.

„Tonče, sem dejal, nikar preveč ne vdeluj, sem dejal; vsaj nij človek za večno, vsaj umrje vse, sem dejal in sem ga tolažil.

Prav težko sem ga spravil k sebi v kočo in ondi sem mu postlal pri peči. —

Bil je tak, da bi se bil moral Bogu usmiliti. Nekaj časa je ležal, potem pa je hodil po hiši, se zopet ulegel in klet in molil. Moralo je biti blizo polnoči, ko je vstal in rekel: domu moram iti!

„Ostani tu, mu pravim, saj imaš dobro posteljo“.

Ali nič nij pomagalo. Odprl sem mu in šel z njim; zakaj bal sem se, bil je ves zmeden.

Zunaj sijala je luna in svitlo je bilo prav, kakor po dnevi. Povsod bilo je vse tiho in šla sva po stezi proti „Holekovim“.

Tam za hišo raste drevje in temna senca je bila pod njim. Pa vendar ko sva bližej prišla, videla sva človeka, ki je slonel pri odprtem oknu in govoril z nekim prav tiho in vestno.

Ti proklicana dekle ti, sem si mislil, to je pa vže malo preveč. Tone pa je obstal in bledi njegov obraz postal je še bledeji in zaškripali so mu zobje in zarjul je kakor razdraženi vol, da me je bila groza v tihi noči.

Urno se je zaprlo okno. Oni pa je stopal po tratini pod drevjem in ko je prišel na svit, dvignil je glavo ponosno in malo po strani pogledal proti nama in potem odšel počasi.

Šla sva za njim skoz vas.

„Ti malo počakaj, malo, dejal je Tone, ko smo bili pustili hiše za sabo, malo počakaj, če ne boš zameril!“

Oni pa je tiho obstal sredi pota in dejal roke navzkriž čez prsa. Strah me je bilo in tija v grmovje sem stopil pri poti. Ta dva pa sta si stala nasproti, dokler se ni spustil Tone k njemu. Rjue se mu je hotel okleniti krog vrata. Ali kakor otroka, povil ga je oni in položil na trato k poti, in dejal zaničljivo:

„Tu se naspij, da morda prideš malo k moči črez noč, tu v rosi!“

Odšel je urnih korakov v dolino.

Ta pa je počasi vstal. Tiha noč je bila. Nekje tam v gozdih skovikal je sovir in luna je sijala.

Počasi vstal je fant. Pri potu stala je smreka, k njej se je naslonil in zakril si je z dlanijo obraz. Ko sem k njemu pristopil, vile so se mu prsi. Stokal je in potem pričel jokati, da so mu solze tekle izmed prstov. Prav smilih se mi je revež.

„Tone, sem dejal, svet je poln joka, danes joče berač, jutre bogataš. Vse mine, gostija, pa tudi lakot. Letos je slana, k letu bo pa težko klasje.

Tako sem mu govoril in ga spravil k sebi v kočo, kjer sem ga imel črez noč.

Tako-le si delate vi mladi ljudje sitnosti med sabo. Oj mladost! mladost!

III.

Tebe kličejo solzice,
Ki pred mano zdaj bežiš,
Obled'vati moje lice
Brez usmiljenja pustiš.
Kastelic.

Živeli smo takisto, da je šel čas naprej. Gospod Erazem (Bog ga ve, kje je vzel to ime) hodil je iz svoje fabrike v vas, kjer je vedel kmalu vsaki, kaj ga vabi in miče tu gori.

V cerkev je hodil in se vselej vstopal nasproti „Holekovemu“ stolu, kjer je sedela Nežika in molila. In nij ga zmeknil očesa od nje, da se je delalo pohujšanje in da je dekle koprnelo in si le malokedaj upalo povzdigniti trepalnico in plašno pogledalo proti njemu.

Doma pa je bila jeza. Ali kaj so hoteli? Imeli so samo i bogati so bili. Kaj se če, in mladost je norost.

Bilo je na binkoštni ponedeljek. Pri Rekarju tam na vasi imeli so godce in mi gorjanci smo plesali in tolkli s petami ob tla. Pri peči sem sedel in bil poklican sedaj k tej, sedaj k onej mizi, da sem ga spraznil kaj malega.

Dve mizi jih je bilo in pri enej bil je tudi stari „Holek“ in hčer je imel pri sebi. Bilo je še drugih očetov in bili so veseli in dobre volje.

Godci pa so piskali. Kar se odpro vrata in v hišo se vsuje vse črno rudarjev in se posedejo krog tretje mize. Za njim pa je prišel gospod Erazem vam rečem, kmečko oblečen s črez kolena potegnenimi štibalami in z rudečo ruto okoli vrata. Kar senca se je naredila, ko je stopil k mizi; tako je bil velik. Z glavo se je dotikal skoraj stropa, tako je bil visok. In usedel se je tija med rudarje in poklical vina, da se je cedilo po mizi. Potem pa je vstal, vam pravim, zal človek je bil in vrgel je šmaren tolarček v gosli, da so se godecem zasvetili obrazi in da so pričeli pihati in piskati, kar je sapa držala. Oni pa je stal sredi hiše in gledal po dekletih in šel z očesom od ene do druge, dokler nij stopil k Nežiki. Urno je vstala. Objel jo je okoli pasa in sukala sta se, da je bilo veselje. Segala mu je komaj do brade in ko jo je takisto gospodsko k sebi držal, videlo se je, kako je položila glavico na njegove prsi. Govoril jej je ves čas med plesom in ona se je smejala. Bila je rdeča kot pireh, lasje so se jej vili krog čela, nekoliko zmedeni, in krog vrata imela je rumeno ruto iz sirove žide. Prav kakor roža je bila.

In ko sta nehala, peljal jo je k svoji mizi in dal jej je piti in usedla se je tija k njemu. Holec pa je vstal, jeze je bil bled, stopil med rudarje in tresel se je in dejal:

„Nežika, tu ne boš sedela“.

Ali kaj mislite, da ga je vbogala? Gospod Erazem pa je rekel;

„Zakaj da ne?“

„Nežika pravim, pojdi k moji mizi!“

„Bom vže. Počakajte!“

In šel je proč in usedel se na svoje mesto, in podprl si s pestmi obraz in besede nij več govoril. Drugo jutro pa je šlo kot ogenj črez vas in je zike so brusili, da je bila groza.

Več kot pol ure sedela je zraven njega in potlej sta še plesala in zopet padel je šmarni tolarček v gosli. Še le potem je šla k očetu in nij jej dejal žalega. Plačal je in odšel z dekletom.

Jaz pa sem se vsedel med fante, a ti so jezno sedeli pri svoji mizi. Kaj so hoteli? Bil je drobiš, mladoleten, slaboten, takšno, ko ravno začne malo frčati, šibko in boječe. Stiskali so pod mizo pesti in pri sebi kleli te rudarje in pili vino počasi, — ker imeli so tudi denarjev, pa bolj malo. Če bi ne bil plačeval Gaberčev Tone, a le-ta nas je napajal nekaj časa in bil na čudne načine vesel. Premalo je plačal in odšel. Za njim vzdignili so se tudi rudarji in peli so, ko so šli črez vas. Tu pa so se fantički grozili z rokami in žugali z jeziki.

Drugo jutro moral sem prav zgodaj v dolino. Nekaj sorsice sem bil dal v mlin; za binkošti, sem dejal. Pa mi je bil prepozno semlel. Berač mora biti povsod zadnji. Po to moko sem šel torej tisto jutro v dolino. Tam doli pod brvijo v „Ločivnici“ ležalo je nekaj črnega. Jejmena! bil je človek! Mrtev človek! H kraju bila ga je zanesla voda, in tam je ležal v sipi, na pol na suhem. Z mlinarjem sva ga potegnili na prod. Bil je Gaberčev Tone. Bog se nas usmili, Bog! in jaz vam povem, da skočil je sam v vodo, čeravno so za njim v grob škropili in kadili. Pa je le res! pa je le res!

(Konec pride.)

Idealist.

Životopisna samo-izpoved.

Spisal Vatroslav.

(Dalje.)

5. novembra.

Vedno bolj previdevam, da moja sedanja služba nij za-me. Meni nij dana ona bezobzirnost, koja se tukaj od mene tirja prama mojim podložnim. Moj narav je sploh prerahel in nij sposoben za vladoželjno preteževanje podvrženih mi ljudij!

Zbog tega vse moje misli merijo na to, da bi se čem preje otresel tega neprenesljivega jarma in dospel v kako meni primernejšo službo. Naj-rajši bi prišel v takov delokrog, kjer bi mogel svoje nadarjenosti pospeševanju omike in prosvete svojih rojakov posvečevati. Kakov narodni zavod je moj zaželeni smoter!

In morda se mi nagodi kje takov delokrog. Obrnol sem se uže do več rodoljubov s to željo; a doslej še nijsem dobil od nikoder odgovora! Morda Ti v prihodnjem pismu vem kaj poročati.

1. januarja 1872.

Z novim letom razgrnol se je i meni nov razgled v jasnejšo in lepšo bodočnost!

Glej! danes sem prejel od častitega in občeštovanega rodoljuba pismo, v katerem mi poroča, da mi bode priskrbel službo. Kje in kedaj, tega mi še zdaj ne more s cela povedati. Samo toliko me zagotavlja, da bode moj prihodnji delokrog na narodnem polju in da bom imel priložnost žrtvovati svoje moči na korist Slovincem.

Božidar! nij li to za me krasni početek novega leta? Delokrog na narodnem polju! Vzvišeni poziv! pospeševati blagor svojih rojakov! Srečne mi osode! Z dušo in telesom hočem se posvetiti vzvišeni službi in radostno položim svoje življenje na posvečeni žrtvenik mile domovine!

Odslej bode edina moja zadača: vredno in dostojno pripravljati se za prihodnji svoj poklic!

3. marca.

Odkar me je sladka nada je lepše prihodnjosti prošinola, ne stane me več tukaj v otožnej puščavi. Goreče hrepenenje po lepših in veselejših krajih se je polastilo mojega srca in živahni moj duh plava na perotih razburjene domišljije po divnem kraljestvu svobode zlate. Jedva pričakujem trenutka, ki me pokliče med izobražene ljudi. Tudi moja soproga vzdihuje po lepših, veselejših krajih in hrepeni po dostojnejšej in odličnejšej družini.

Dragi moj! ne morem Ti popisati, kako surovo, zdivjano in demoralizovano je tukajšnje ljudstvo! Meju tem ko je svoje, ostudnej hotljivosti udano srcé milosti vere zatvorilo in vso nežnočutnost in naravnost zgrešilo, tava slepo in bedno po žalostnej temini nevednosti, ter skvrni z nedostojnimi dejanji vzvišeni vzor človeštva. Božidar! tukaj vidim stoprv, da je vzvišena morala vere ljudstvom, kakor posameznikom neobhodna. Bez njenega blagotvornega upliva propade vsaki v prvotni stan živinske surovosti! Gorje

človeku, ako se odtegne načelom npravstvenosti! Da! nij je groznejše pošasti v vsem stvarjenju, nego je popačen in izpridjen, surov in neveden človek ali pa stoprv ljud. Pariška „komúna“ dokazala je to v slednjej vojski v groznej petrolejskej svečavi!

Težko torej uže pričakujem odrešenja, ali upam, da nij več daleko.

6. maja.

Božidar! moja želja bode se kmalu izpolnila. Včeraj mi je pisal moj pokrovitelj, poročevaje mi, da me je bil priporočil nekaterim svojim prijateljem, večidel odličnim slovenskim rodoljubom, in ti so mu blagovoljno pripomoč k mojemu nameščenju obrekli. Vrli narodnjak upa, da se mu bode posrečilo, spraviti me v kak za moje sposobnosti primeren delokrog in to morda v zelo kratkem času. Načrta moje delavnosti mi mož še nij prijavil, vendar toliko mi je naznanil, da bode mesto mojega prihodnjega delovanja središče Slovenije, bela Ljubljana!

20. julija.

Ravnokar mi poroča odlični rodoljub iz Ljubljane, da mi je nameščenje pri tamošnjem novoustanovljenem národnem zavodu zagotovljeno. Ne manjka drugega, nego potrdila od strani osnovalnega odbora, kar pak se bode v prvej bodočej seji izvršilo.

Prijatelj! zdaj ipak smem upati, da pridem v boljše in prijetnejše razmere in bodem dosegel svoj toliko zaželeni cilj! — Ljubljane se veselim, kot otrok matere!

S tem kratkim pisemcem prejmi moj srčni pozdrav!

20. septembra.

Kako moreš vendar tako malodušen biti in o zanesljivosti mojih toliko poštenih in rodoljubnih zavetnikov dvomiti? Prijatelj! tolike nezaupnosti do najodličnejših naših mož bi ne bil pričakoval od Tebe! Sploh bi ne bil mislil, da si tolik črnogledec. Čemu tolika tesnosrčnost? Imaš-li takó slabe pojmove o naših požrtvovalnih narodnjacih? Je-li si res vso vero v življenjazmožnost in vztrajnost slovenstva izgubil? Mar si se tam na obrežju „plave Donave“ nemške „kulture“ navzel? Božidar! skoro da Te ne poznam, ne umejem več. Tvoji opomini k previdnosti mi nič kaj prav ne ugajajo! — Toda ker sem osvedočen, da Tvoja skrbljivost iz prevroče ljubezni do mene izvira, prizanašam Ti! Vendar tebi na ljubo hočem ipak nekoliko previden biti ter pri izstopu iz arzenalske službe pogojni odpust vzeti, akopram sem preverjen, da mi ne bode treba povračati se nazaj sem. Upajva!

1. novembra.

V tem hipu dobil sem od načelnika dotičnega zavoda odlok, s katerim me pozivlje, s prvim decembrom tekočega leta službo v Ljubljani nastopiti.

Božidar! mesec dnij torej še imam preživeti tu prognanstvu in potem poslovim se od tod za vselej! O mila mi osoda, srčna ti hvala za blagohotno naklonjenost! Prizadeval si bom, da se tvoje milosti vrednega izkažem!

Kratek svoj medčasni obrok porabljam za pripravo na odhod ter uredjujem v svoje tukajšnje razmere. Ti pa se raduj z menoj, dragi moj! Moje prihodnje pismo pričakuj iz Ljubljane!

V Ljubljani, 2. decembra.

Eto me na zaželenem cilju — v središču Slovenije: — v belej Ljubljani! Moja želja je izpolnjena; dosegel sem, po čem sem celo svoje življenje hrepenel!

Mej potoma imel sem ugodno vreme, kar je, osobito na morju, kaj vredno. V Trstu sem se mudil samo eden popoldne, previhraši v družini svojega tamošnjega prijatelja bogato trgovinsko mesto. Včeraj jutro dospel sem v Ljubljano. Bil sem jako uljudno in prijazno sprejet; osobito gospod načelnik je bil mojega prihoda jako vesel.

Denes sem prevzel odločeni mi posel. — Opravila mojega novega delokroga so kakor navlašče zá-me vstvarjena. Z veseljem posvečujem se odslej svojej novej zadači!

Najvažnejše, kar sem doslej tukaj v Ljubljani doživel, je — prva slovenska gledališčna predstava, katero sem kedaj videl. Osoda mi do zdaj nij še bila naklonila priložnosti, videti kake slovenske gledališčne predstave, zbog tolikoletnega životarenja v tujini. Ravno kar dohajam iz gledišča in sem ves razburjen. Igrala se je Vilharjeva „Jamska Ivanka“. Kaki čuti so me sprehajali, ko sem zaslišal prvikrat na gledališkem odru sladkdoneče glasove mile svoje materinščine! Kolik utis je napravil na mene ta sicer priprosti igrokaz! Skoro mi nij mogoče, tega popisati. Kot zamaknen stal sem pred divnim prizorom in zavzet opazoval nastope slovenskih igrancev in igralk ter strmé poslušal ljubeznivo govorjenje v blaženej domačej besedi! In ko je zadonela krepka pesem mnogobrojnega in ubranega zbora, čutil sem se kot zanesenega v kraljestvo uzorov! In prijatelj! ko je naposled zazoril po vsem Talijinem svetišču gromoviti rokoplesk, bil sem ves ginen in solzé radosti so zaleskatele v mojih očéh. S kratka, nocoj sem užil eden najlepših večerov vsega svojega življenja!

Dragi moj! ne morem Ti dopovedati, kakó take stvari človeka navdušujejo in z rodoljubjem prešinjajo. Zdaj stoprv poznam milobo in slast našega blagoglasnega jezika. Zdaj stoprv prav za prav čutim žar poetičnega navdušenja! Božidar! tu v sredini mile naše domovine bom se navzel prave zavedne ljubezni do svojega zavičaja ter imel priložnost delovati svojemu národu na korist. — Oh! zakaj ne moreš Ti teh slastij tu z menoj uživati?

15. decembra.

Prijatelj! tukaj v Ljubljani je pač vendar vse drugačno, mnogo prijetnejše življenje, nego tam, kjer sem bival do zdaj.

Neizrečno dobro mi deje tukajšnje bivanje med inteligentnimi in omikanimi ljudmi! In kar me najbolj veseli, to je — občevanje v slovenskem jeziku. Povsodi, kamorkoli dospejem, čujem sladke glase materinske in krog in krog razlega se ljubeznivi glas domačega petja.

Prijatelj! tu-le ponuja se mi najlepša priložnost za nabiro potrebnih mi znanostij za uspešno delovanje narodu v korist. Nahajam se tu takó rekoč na izvoru narodne prosvete in v središču novinarsko-slovstvene dejavnosti. Tu sem i jaz nekako uvrstjen med čestite boritelje za národovo osvobodjenje iz duševnega robstva. In nađejam se, da moji neznatni naporí tudi nekoliko pripomorejo pri občnej borbi za našo narodnost.

Vsled prodaje svoje imovine v Pulju imam sicer veliko izgubo; moral bom zdaj vse pohištvo znova nakupiti ter bodem potreboval mnogo truda in časa, da si tukajšnje razmere zopet po starem uredim; ali vse to me bode kakor upam, laže stalo, ker bodem deloval z večim navdušenjem in z večim uspehom. Rad i to žrtvo prestojim; sej vem, da moji trudi tudi narodu pridejo v korist. Zato! čvrsto na delo! (Dalje pride.)

Iz Meteorologije.

Tomaž Romih.

(Konec.)

V drugo je pa tudi horizontalna hitrost zračnih delkov sama na sebi zelo majhna, ker je hitrost, s katero se točke blizu polutnika vrté, skoro enaka i nje razlika za točke, ki so za 1° zemljepisne širokosti od ravnika oddaljene, še dvajseti delj ene milje v eni uri ne znaša. Dalje bivajo zračni delki, ki so prišli od prostorov manjše hitrosti, delj časa v pasu večje hitrosti i tako s časoma sami zadobé večjo hitrost. Zadnjič je še opomniti, da središče teh prostorov ne leži ob zemljepisnem ravniku, temveč popolnoma na njegovej severnej strani, ker tudi zemljepisni ravnik nij razdvojna črta enake topline severne i južne polute. Kajti severni del naše zemlje je bolj ogret, kakor južni, o čemur hočem na drugem mestu na tanje govoriti.

Passat južne polute sega tedaj tudi na severno stran i zračni delki zadobe mesto vzhodne meri zahodno mer. Iz vseh teh razlogov sledi, da utihne veter v tem pásu do malega čisto. Te kraje imenujemo kraje tišin ali brezvetrne kraje. Vendar ta tišina nij stanovitna, temveč opazujejo se tukaj najhuje nevihte i viharji. Po dnevi se izpari neizmerno mnogo vode, po noči se pa zgosté zopet hlapovi i kot dež padajo na zemljo, kakor da bi iz skafov lilo, i posledek tega so strašni viharji. Ozračje je tukaj gosto i soparno, tako da so mornarji vsi spehani i utrujeni; kakor je prijetna vožnja pod passatoma, tako je neprijetno bivanje v brezvetrnih krajih. Mornarji tudi ne prestajejo navadno več nadlog, nego kadar se vozijo v pasu tišin.

Passati i brezvetrni kraji se premičejo s solncem. Vendar ostane severovzhodni passat zmiraj na severnej poluti, jugovzhodni passat pa sega tudi črez ravnik na severno poluto, i veje tukaj kot jugozahodni veter. Kar se zvananje meje tiče, sega passat na severnej poluti črez povratnik do 40° zemljepisne širine. Na južnej poluti pa meje niso še povsodi poznate, a pričakovati je, da ne segajo daleč črez tropične dežele. Sredna širokost brezvetrnih krajev iznaša v atlantiškem morju 2—3°. Ta širokost pa je v Tihem morju večja i znaša okoli 6° zemljepisne širine.

Passatom enaki so musoni indijskega morja. Kedar ima v teh krajih severna poluta zimo, kar je od meseca oktobra do aprila, tedaj leži toplinski ravnik na južnej strani zemljepisnega, i severni protiravnišnik sega črez ravnik na južno poluto i veje tu kot severozahodni veter. Južni protiravnišnik i severni na severnej poluti imata svojo pravilno mér. Po leti, to je od meseca aprila do oktobra se Azijatske dežele mnogo bolj ogrevajo, nego velika

planjava indijskega i velikega morja. Toplinski ravniki leži torej na severnej strani zemljepisnega. Zdaj ima severni protiravnišnik svojo navadno mér i piše kot severovzhodni veter. Južni protiravnišnik pak sega čez ravniki na severno poluto i zadobi tukaj jugozahodno mer. Na južnej poluti pak veje kot navadni jugovzhodni veter. Te periodične vetrove imenujemo musone. Brezvetrne kraje nahajamo tudi tukaj, a kakor se lahko razvidi, premičejo se ti še bolj, i nevihte z viharji opazujejo se tu še pogostéje.

Poglejmo si zdaj ravnišnik, ki v visočini proti tečajema teče, i ki zadobi zahodno mer. Na severnej poluti imamo torej jugozahodni, na južnej pa severozahodni tok. Ta dva toka imenujemo zgornja passata. Da imata ta passata ravno nasprotno mer s spodnjima passatoma, spričujejo tako zvane passatne megle, ktere se ne gibljejo proti zahodu s spodnjima passatoma, temveč ravno nasprotno proti vzhodu.

Po zgornjih passatih se nadomesti zopet zrak v severnih prostorih, s kterih je v južne prostore odtekel. Dežele zmernih i merzlih pasov se ogrejejo po tih passatih, i to ne le zato, ker prinesejo topleji zrak iz tropičnih dežel se seboj, temveč tudi zato, ker se proti severu zrak vedno bolj shlaja, torej postaja gosteji i oddaja nekoliko zvezane toplote.

Visokost, kjer se mejita zgornji i spodnji passat, znana je le nepopolnoma. Gotovo je, da tem manja postaja, čem bolj se oddalji zgornji passat od ravnika, ker postaja zrak, vedno hladnej, i se torej vedno bolj zmanjšuje vzrok, ki je učinil njegovo vzdigovanje. Pod ravnikom, vrhu Antilskih gor, ki so blizu 7000 metrov visoke, se še zmiraj opazuje spodnji passat. Ob meji severnega passata na hribu Tenerifskega otoka Piton ali Pik, ki je čez 3000 metrov visok, se opazuje vedno zgornji passat. Na zvonanjej meji spodnjih passatov je zgornji passat prišel na tla, i tu se začina boj med obema passatoma, ki učinja vetrovno nestanovitost pasov. Čem bolj se pa oddalji zgornji passat od ravnika, tem močnej on postaja. Med 30° i 40° zadobi že tako moč, da izpodrine spodnjega, tako da mornarji v teh pasih skoraj pravilno na severnej poluti jugozahodni, na južnej pa severozahodni veter opazujejo. Znamenito je, da se je Kolumb na prvej vožnji najpreje od Antilskih otokov proti severu vozil in potem jadral z jugozahodnim vetrom v Evropo nazaj. Da dalje od ravnika prevlada zgornji passat, treba je nekoliko razjasnjenja. — Prostor med krogi geogr. dolžine je tem veči, čem bliže ravnika pridemo. Ti prostori so tako rekoč struge, po kterih se gibljeta protiravnišnik i ravnišnik. Protiravniška struga je zmiraj širja, njegova moč torej zmiraj slabejša, ravniška struga pa je zmiraj ožja, njegova moč toraj vedno močnejša, kakor tudi reke tem močnejše dero, čem ožje postajajo.

A te pravilne razmere se opazujejo le na planjavah velikih vod, kjer so drugi vzroki brez upliva. Obratno kažejo v tem pasu vetrovi tako malo pravilnosti, da se zmerne i mrzle dežele imenujejo pas premenljivih vetrov. Pa če so tukaj vetrovi še tako premenljivi, vendar ne moremo reči, da so brezpravilni. A njihova mér zavisi od toliko vzrokov, da ne more nikoli eden veter dolgo trajati. V sledečem se nekoliko seznanimo z zakonom po katerem se menjajo vetrovi zmernih i mrzlih pasov!

Naj, postavimo, v Gradcu po kojem bodi vzroku severni tok izpodrine južnega; tedaj opazujemo severni veter. Ta veter se boče razširjal proti jugu s tem, da udarjajo više ležeči delki na južno ležeče delke, i jim podeljujejo

svojo hitrost. Ta veter se pa bode tudi razširjeval proti severu in to po presikanju, t. j. da pride v prostore, od koder je zrak odtekel, novi tok od severa. Tok, ki se razširja proti jugu, ne upliva mnogo več na veternico v Gradcu, a tem močnejše oni tok, ki prihaja od severa v Gradec. Ta tok prihaja od vedno severneje ležečih krajev, dobiva torej v Gradcu vedno bolj vzhodno mer, i če je veter dosti dolgo pihal, opazovali bomo čisti vzhodnjak, ki brani vsakemu severnemu toku čez Gr. razširjati se na jug. Severni tok si mora zdaj na strani poiskati strugo, v katerej ga lahko pozneje takoj opazujemo. V Gradcu veje zdaj vzhodnjak. Ker severni tok na strani odteka, zadobi južni tok vedno večo moč in vzhodnjak vedno južnejo mer. On se spremeni v jugovzhodnjak i na zadnje v popolnoma južni veter. Kakor pa smo poprej videli, da je sever dobival vedno bolj vzhodno mer, tako se bliža zdaj tudi južni tok vedno zahodnjaku, tako da se na zadnje spremeni v čisti zahodnjak, ki zdaj vsakemu južnemu toku brani razširjati se čez Gr. na sever. Ali, ker južni tok na strani odteka, severni tok dobiva vedno večo moč i zahodnjak se spremeni po časi v severozahodni i na zadnje v čisti severni veter.

Zakon, po kojem se menjajo vetrovi na severnej poluti, je torej sledeče:

Za severom pride severovzhodnjak, potem vzhodnjak i jugovzhodnjak, jug i jugozahodnjak, zahodnjak i severovzhodnjak i nazadnje zopet sever.

V časi se dogodi, da skoči veter nazaj. Če n. pr. južni tok nij dosta močen, pride v časi za vzhodnjakom severovzhodnjak, i če je severni tok preslab, pride za zahodnjakom jugozahodnjak. Redko se pa preobrne red tako, da bi za severom pihal severozahodnjak, a za jugom jugovzhodnjak. Ta red treba je samo preobrniti in sprevidi se lahko, da se na južnej poluti vetrovi menjajo ravno nasprotno.

Hitrost in moč vetrov stě jako različni. Med počasnim tokom, ki komaj listje maje i med viharjem, ki se hitreje pomika nego orel v zraku, je sicer dosta stopinj.

Dokler ne bode primernih strojev, s kterimi bi mogli tako različne stopinje meriti, zamoremo vetrovno hitrost in moč le po priliki ceniti. Mannheimovsko meteorologično društvo postavilo je sledeče četiri stopinje:

S prvo stopinjo zaznamujejo se vetrovi, ki morejo samó drevesno listje majati. Ta hitrost iznaša po 1—3 metrov v enej sekundi.

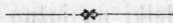
Z drugo zaznamujejo se vetrovi, ki morejo slabeje veje tresti. Ta hitrost je 3—10 metrov v sekundi.

V tretjo stopinjo spadajo vetrovi, ki uže močnejše veje i drevesa tresejo. Ta hitrost je okoli 10—20 metrov v sekundi.

S četrto zaznamujejo se viharji, ki lomijo močne veje i izdirajo dreve. Njih hitrost je 20—50 metrov v sekundi.

Najnevarnejši viharji so oni, ki se v vrtincih pomikajo dalje. Ti viharji spravljajo predmete v vrteče gibanje i najstrašnejše razsajajo. Kako oni nastanejo, o tem učenjaki niso še edini.

Toliko v obče o vetrovih.

Razgovori.

J. P.

III.

„Kühl bis an's Herz hinan.“

Pa ne proti Tebi hladen, Pavlina, nego Zvonovemu uredniku veljá ta moj razgovor.

Skoz tri številke sem ga mirno poslušal; vsled njegovega vprašanja pak (str. 157) sem na razpotje postavljen kot deseti brat. Dva razna pota vidim pred seboj. Na kazalu enega stoji napisano: „Mólči“, na kazalu drugega: „Govóri“.

Ako molčim, poreko eni: „Pametno je storil, da molčí; prepiru je nit prestrigel!“ Drugi, bolj ognjeni, porekó: „Ugnal ga je Zvon. Zató je utihol. Ne vé več kod ne kam!“

Odkrito rekoč, jako spoštujem miroljubnost prvih in se malo brigam za bojavnost drugih, vendar meni več, nego vsi ti oziri, veljá eno: stvar. *Cato mihi amicus; amicior veritas!* Stritar mi je ljub, šče ljubši pa resnica.

Zaradi stvari tedaj prejemam ponujeni mi „mejdan“, dvo boj. Niti načelnemu nasprotniku dvo bojev v časih nij mogoče, izognoti se jih.

Pri tem pak omilujem dvoje: prvič, da se ta mejdan vrší na domačih tleh — bolj treba zdaj mejdanov tam doli v Bosni in ob Balkanu! — in drugič, da sem primoran, svojemu nasprotniku, ktere ga osobno vedno spoštujem, polno resnico povedati. Ali „nazaj ne smem“! —

Nikdo ne pričakuj, da bi jaz menda na vse odgovarjal, kar mi je Zvon očital. V teh napadih je mnogo dima, a malo ognja. Zató lahko mnogo tega na strani pustim ter se na edine tri točke omejujem.

In te tri točke so: 1) kdo je prepir začel? 2) zakaj se Zvonov urednik boji apostrofa? in 3) kakó je z Zv. kritiko „Tugomera“?

Začnimo s prvo točko!

Kdo ne bi pritrdil, da je Zvonovo uredništvo „miroljubno“? Čitaj „Vabilo“; čitaj prvi list do zadnjega; spomni se njegovega ganljivega „krščanskega nauka“ o „Ljubezni do bližnjega“ (Zvon II, 108—110), in na zadnje meni posvečenega sestavka „Mir in sprava“ (Zvon II 156), — in reci, da ne poje Zvonov urednik o vsakej priliki svojo visoko pesen o „miru, slogi in ljubezni“! —

Z druge strani pak mi nikdo ne utají, da Zvonu v časih tudi struna počí, da je rad prepirljiv! Uže prvi let. list prinaša prepire. Ad majorem „prepíri“ gloriam odločil je urednik v listu posebni oddel: „Literarni pogovori“, v kterih o samej „literaturi“ govórí. Mojej kratkej kritiki je posvetil tri liste (Zvon II št. 8, 9, 10); med temi je vsa polovica 10. št. polemika. Nekteri poredneži trdijo, da Zvon nima številke, v kojej ne bi delal prepíra; nepoboljšljivi pa trdijo, da urednik Zv. ne more pet vrstic napisati, da ne bi desetkrat pikol in zbodel.

Bodi si temu, kakor se hoče, tega mi nikdo ne utají, da Zvon ne vabi samó na mir, nego, in to prav glasno, tudi na prepír. Čisto popačeni celó resnijo, da Zvon z nikim nima „mirú in sprave“, da tudi nikoli nikogar „iz srca ne hvalí“, razve — samega sebe (Zvon II str. 28—31 i. t. d.) in pak — svojih naročnikov (Zvon II str. 158)!

Ali kdo bi mu to samohvalo zaméril?

„Nur die Lumpe sind bescheiden,
Doch der Brave freuet sich der That.“

Zakaj in čemu to omenjam? — Zató, ker je iz tega razvidno, da navzoči tej „miroljubno-prepirljivej“ pisavi Zvona nijeden slov. literat nij več varen. Uže s početka so se ljudje z menoj vred čudili, češ, marsikojega je uže „raztrgal“, samó ti si šče „cel“. Da! „cel“; ali doklé?

Lahko si misli vsak moje zanimanje, ko št. 5. Zvona dobim v roke in zagledam v njej sestavek — „Zona“ (str. 76—79). Zona — Zora? Čitam podpis: „Negoda.“ Kdo je ta „Negoda“? Nemara g. urednik sam? Gotovo! sej je to ista njegova pisava, oni „miroljubno-bodljivi“ ton Zvona. In ta „Zona“? — Govor je o urednikih, uredovanju listov, o raznih časopisih, o napisih spisov i. t. d. In potem to ime „Zona“, baš „Zona“, ki je kot navlašč zató izbrano, da čitatelj lože najde, kam pes taco molí.

Jasno je, kam; samó licemeri to tajijo!

Ako me tedaj Zvon šče praša: „*Où est la femme?*“ (kje je žena?) — kakor prašajo Francozi, kadar je o povodu kakega prepira govor —, tedaj mu, zavoljo nekojih čitateljev, povém: Ta „žena“ se imenuje „Zona“; ona je prozvala mojo kritiko v št. 7. Zore.

Vprašanje je torej rešeno, kdo je ta prepir začel. —

Zdaj pak prestopim k drugej točki, k apostrofu! Čitatelje pak uže naprej prosim za milostno potrpljenje.* Ne govorim rad o tem, ali stvar to zahteva. Naj pak nikdo ne misli, da hočem bitnost apostrofa tu razlagati! To je baš Zvon sam storil svoj čas (I str. 191). Jaz jih hočem temveč opozoriti na dve prikazni v Zvonovih protikritikah, kterima se bodo menda z menoj vred čudili.

Prva je: ali se jim ne vidi čudno, zakaj ima urednik Zvona toliko zoprnost in tolik strah gledé apostrofa? Ta njegov strah nij več smešen; on seza uže v področje pathologije, boleznislovja! Ta bolestni strah muči g. S—a uže od l. 1870! Prim. Zvon I str. 191, kjer sam pravi: „do apostrofa imam, ne tajim, neko posebno, morebiti premočno antipatijo.“ Do te nedolžne stvarice! — Prašam, nij li to prava prikazen pathologične „idiosinkrazije“, po slovenski „posebne občutljivosti“ ali „zone“?

Drugo, čemur se zares čudim, je sledeče. Zvon je na vse, kar je v mojej kritiki stalo (in šče na več, kar v njej nij stalo), *per longum et latum* odgovarjal; na konec moje kritike pak, kjer omenjam „probatnega pripomočka“, kakó se dá apostrofom lahko uiti, — niti besedice nij odgovoril! Kako to?

To bode brž jasno, ko pokažem, kako je g. S. gledé apostrofa ljudem svoj čas pesek v oči sipal.

V Zvonu I str. 191 namreč g. S. obširno pripoveda o svojih l. 1869. izdanih „Pesmih“ — ktere tudi jaz hvalim, kolikor poezijo zadevajo, kar g. S. osobno od mene vé. Tam pravi, kakó so one nastale, in izklicuje med drugim: „Šest in osemdeset pesmij, a niti enega apostrofa!“

*) „Prosim za milošču“ ima uže stari Belost. dvakrat II. str. 223 in 434! Sicer pak „prosim za“ (poleg samega gen. in acc.) vlada po vseh slovenskih krajinah, in šče dalje, kar g. S. zopet ne vé!!
Pis.

Ne vem, ali se je kdo potrudil, to reč preiskati. Jaz, kojega je to čudo z vsega početka zanimalo, našel sem stvar nekoliko drugačno, nego jo g. S. resni.

Ko se je g. S. s temi „brezapostrofnimi“ pesmami ponašal, gotovo on nij v tem hvale iskal, da bi jedino znamenje apostrofa, brez vsega obzira na njega potrebnost ali nepotrebnost, kar takó izpušchal. Takó bi vsakdo znal „pesmi brez apostrofa“ zlagati. G. S. je temveč posebno slavo s tem hotel doseči, da bi se, ozke meje si postavivši, sploh potrebnosti tega znamenja izognol, t. j. nikjer v besedah „samoglasnikov“ ne opušchal, nego besede vselej polnoglasne zapisaval. Edino v tem smislu moremo njegovo prizadetje razumeti; prim. tudi Zvon I str. 191.

Ako pa je to takó, tedaj mi pa naj g. S. izvoli sledeča mesta iz svojih „Pesmij“ razložiti, ktera niso v soglasju z njegovo samohvalo:

Str. 15 piše Ali, drugekati pa Al (n. pr. str. 9 dvakrat)

„ 106 „ { To, menim, izmed nas nikomur ne škodi . .

„ 43 „ { Tebi je zmed vsih enaka . .

„ 26 „ { Po tebi serce zvesto izdihuje . .

„ 88 „ { Po tebi zdihuje mi hrepeneče . . (in več zdih.. poleg izdih..*)

„ 81 „ { Vetrovom, valovom se izročiva . .

„ 26 „ { Ki si na daljno pot mi jo zročila . .

„ 53 „ { Jaz zgubil mlado sem življenje,

„ 53 „ { Izgubil brez sadú sem cvet . . (zaporedoma)

„ 148 napis: „Izgubljeni sin“, a v pesni „zgubljenega sinú“.
(sploh mnogokrat zgub.. poleg izgub..).

G. S. je tedaj apostrofu le videzno ušel, njega zaradi merila prosto izpustivši, kjer ga je zavoljo izpuščenih „samoglasnikov“ postavljati trebalo. Da bi to g. S. bil nevedoma storil ali *per lapsus calami*, nikakor nij in ne more biti verjetno, kajti g. S. je s tem namenom uže pisal one „Pesmi“, da bi se apostrofu izogibal; prim. njegovo samoizpoved o tem na rečenem mestu! Ne, ne, g. S. je apostrof na onih mestih prosto zadavil.

Evo! odtod njegov strah pred apostrofom, da ne bi kdo tega razkril. Jedino ta strah je g. S.—u narekoval one razne načine, s kojimi se proti meni zagovarja: zdaj se skuša šaliti, a brez uspeha (prim. njegov hlapčevski pogovor z Apostrofom Zvon II 124, 140, in čisto vodenični z Ljubeznijo II str. 153) — zdaj toguje v podobi bridke elegije, malo ne, da se joče (Zvon II 159) — zdaj obupuje ter puško obeša na klin (II 160), in na koncu bi me šče rad proklinjal, pa — mu prostora zmanjka.

Tako tarna ta, ki se sam šteje za „vodjo“, za „poveljnika“ (Zvon II 160)! —

Iz teh dokazov je tedaj jasno, zakaj ima g. S. tolik strah pred apostrofom. —

Zdaj pak šče nekoliko besedie o Zvonovej kritiki „T.“, potem pak „mir in sprava!“

Ali nij to neka čisto nenavadna kritike, da se mora o njej stoprv pravdati, ali ima ona resen ali ironičen pomen, ktereга v resnici ima? Nij li uže možnost takega prepira preznačajna za način, kako g. S. svoje

*) Sicer pak niti izdihovati niti zdihovati nij pravilno, nego vzdihovati, ako po-meni „seufzen“.

kritike in pohvale piše, tako namreč, da čitatelj nikoli ne vé, ali bi besedam verjel ali ne, ali bi se z g. S—om jokal ali smejal?

Vzemimo, da vsi naši literati začnejo takó dvojezično pisati — kar nij težavno, samó da se hoče — kam bi prišli potem z neštevilnimi prepiri, ki bi se vneli? Nihilizem (ničevost) šče nikdar nij prida bil. Posebno literarni nihilizem je oče negacije (tajitve), negacija pa je pogin pozitivnega (tvarinskega) znanja in zdravega občnega življenja. In literatura, menim, je tudi eden del javne odgoje in javnega življenja!

Ali vzemimo za eden trenotek — kar istina nij — da je Zvonova kritika „T.“ (v njega št. 8) „resna“ pohvala, kar Zvon zdaj (št. 10) resní! Kaj pomenijo potem ti-li stavki v njej:

„To je maščevanje!“ (Komu bi se kdo s „T.“ bil maščeval in zakaj? Zvonu?)

„Morebiti, da nas moti nekoliko nenadno veselje, da nam osupnenje „kali okó, ali zdi se nam, da je „Tugomer“ drama, po vsem dodelana in „dovršena: misel, dejanje, besede, vse izbornó, isteklosem!“ (S takimi pomisleki ko „morebiti“, „zdi se nam“, hvali se „po vsem dovršena“ tragedija? In ta „isteklosem“?)

„Vsak Slovenec, da le brati zna, naj si kupi T.“ (Od kedaj resni kritiki „dovršene“ tragedije šolskim otročajem in kmetom, „da le brati znajo“, priporočajo v berilo?)

Dovolj! dovolj! K večemu kakov Simplicius Simplicissimus, ki „T.“ nij čital ali razumel, more g. S—ovej trditvi, da je to resno-pohvalna kritika, usesti na limanico. Da pa g. S. kaj takega od izobraženih in dospelih ljudij pričakuje, kaže, do kolike stopinje domišljavosti se je on uže popel. —

Moj odgovor na one tri liste Zvona je s tem pri kraju.

Zvonovo uredništvo se bode moralo zopet, kakor preje (Zv. II 159), z bridkostjo prepričati: da mu „jaz nič več ne verjamem“, da je J. P—u uže davno prešla ona

„... sveta, čista gloria,

Ki véra dá jo ...“

namreč „vera“ v miroljubnost Zvonovega uredništva.

Na razpotju tedaj, ne brez bridkih občutkov, kličem Miranu, s katerim ne moreva — kakor sem pred leti od njega želel — po enem in istem poti hoditi, v slovó:

„Kakor prej, se še ljubíva, —

Serca k temu treba ní!“ (Pesmi B. M. str. 23)

Listnica opravištev. Na koncu prvega polletja obračamo se k vsem č. gg. naročnikom s prelepo prošnjo, naše narodnej izobraženosti in omiki namenjeno povzetje po moči podpirati. Prosimo torej najuljudneje za doplačanje **zaostale** in za poslanje **dalnje** naročnine. Cena iznaša, kakor to čelo lista kaže, za $\frac{1}{2}$ leta 2 gld. — izjemno 1 gld. 50 kr., a pošilja se na „Opravištev „Zore“ v Mariboru, Pajkova tiskarna.“ Uredništvo si prizadeva, svojo dolžnost vestno izpolnjevati; naj mu č. gg. naročniki tudi s svoje strani hodijo blagovoljno na roko!